

U N A I L L A

No sabien on eren. Devia fer mitja hora - més, ben bé tres que que rodaven. Havien sortit de la ciutat, però, per on?

- Per Can Tunis,- assegurà Carles.- No heu vist l'Hipòdrom?

- No, que era per Pedralbes,- dictaminà en Sauc. I els altres ri-
ren. Les xicotetes, sobretot, van fer unes grans riallades, i en Llobet
que conduïa el Fiat, decidí que valia més seguir endavant fins que t-
bessin un fanal o un rètol o una cosa on preguntar. No estava gaire se-
gur que encara seguíssin la carretera. Hi havia massa sots, i els so-
tracs feien sacsejar, entre gatzara, les noies que seien, més o menys
ben aconduïdes, damunt els genolls dels dos minyons que anaven a l'in-
terior del cotxe. Al costat del conductor, entenimentada, seia Cleopatra

Realment, fer el "parsifal" una nit de Carnaval havia estat una su-
blim pensada de l'empresari del Liceu. L'intermedi fou una temptació
massa forta. Van abandonar Amfortas i la seva nafra, Klingsor en el
castell màgic, les noies-flors, Kundry, el foll il·luminat del Gral,
els encisos del Divendres Sant i tota la resta, per snar-se'n a passar
una estona més divertida a l'Edèn, on el ball de disfresses estava en
tot el seu esplendor. En Llobet aquell vespre havia anat sol al teatre
i duia l'automobil familiar. Sortir a donar un tomb per la ciutat ad-
mida en aquell artefacte solemne i veloç era un atractiu al qual, per-
llur costat, no saberen pas resistir les noies amb les quals havien
pat, en entrar al music-hall, els tres minyons de frac i copalta. En
una franceseta de les revistes del Principal, anava disfressada de
i aquella nit vola emular el seu il·lustre model. La Trini era tan
fidel als seus orígens: anava vestida de gitana de fantasia i feia
salt, en aquella nit de gatzara tradicional, al fabricant de Sabadell
pagava el lloguer el seu pisot del carrer de Muntaner. I Cleopatra...

- ¿Com diast se t'ha acudit vestir-te de reina d'òpera? - li
preguntava en Sauc, tot desprenent-se de les efusives tendreses de Trini

Però ella no contestava. I Fanny, que només coneixia de vista i
d'aquella nit la seva companya d'excursió, no en sabia gaire cosa més
que l'altra noia.

Havien ballat la bona estona. Junts, havien destapat quatre
polles de la Vidua. Després havien estat a un reservat de can Mar-
menjant-se una "molla" a la creïença imposada per la franceseta

que al Liceu encara durava el Parsifal, i no era pas cosa de tornar a casa abans d'hora, en Sauc va proposar després de pujar tots al Fiat dels Llobet - que justament estava ~~xxx~~ parat davant del restaurant - i d'anar a donar un tomb pel Parc.

- Serà com si haguéssim fet un bateig - va dir, amb tot de rialles malicioses i de protestes de les noies.

Seguiren el Parc, el Passeig de Sant Joan, la Diagonal, el Passeig de Gràcia, altra vegada la Rambla. Pujaren pel Paral·lel fins a la Plaça d'Espanya i per Sans anaren fins a la Bordeta. Sense saber com, es trobaren a Sarrià i donaren més tard la volta per darrera d'Horta fins a Sant Andreu. Tornaren al centre de la ciutat. ¿Per on n'havien sortit, una altra vegada? Els vapors del xampany i la digestió de la poularde els barrejaren els records. Havien passat per tants indrets, que ara no sabien en quin indret es trobaven. Lluny de Barcelona, sens dubte. ¿No havia parlat Carles Salvans d'anar fins a l'American Lake, de Gavà? Devien esser-hi pel camí, doncs. Però en Llobet assegurava que havien travessat el Besòs pel costat de Santa Coloma. I en Sauc, distret amb la falsa gitana que tenia a la falda, no s'havia fixat en res, però assegurava que allò devia ésser Sant Just Desvern.

Van seguir una estona, entre rialles i remor de besos dels quatre que s'amuntegaven als seients del darrera. No trobaven res. Ni un rètol indicador, ni una casa, ni un llum. El motor féu un soroll estrany, com si s'engargussés, i al cap d'uns moments va relentir la marxa i es va aturar.

- Boi ¿Què tindrà, ara, aquest traste? - rondinà en Llobet.

Li feia madra de baixar i haver de potinejar els dintres misteriosos d'aquell mecanisme. Fet i fet, no hi entenia res. Va extirpar-se amb dificultat del darrera del volant i, dret al davant del capot, va començar a forfollar.

- Epi ¿Algú de vosaltres sap de què va, això?

En Sauc va treure el cap del darrera de la Trini per a dictaminar:

- Es una pana.

- Això ja ho sé. Però ¿pana de què?

- Pana, home. Vol dir que el carretó no camina. Ves a saber per quines raons. Són molt complicades, aquestes maquinàries. Hi ha tantes peces com a un rellotge. Jo, a l'Hispano de casa no li he gosat mai destapar el motor. Busca bé.

- ¿I tu, Carles, tampoc no hi entens res?

En Salvans s'havia mig endormiscat, indiferent als atacs de la francesa. Només tingué esma de contestar:

- Ni cinc. ¿Ja has mirat les bugies?

- Però si s'ha parat en plena marxa! No és pas que no arrenqui.

- Doncs l'oli. L'oli dona males bròmes. Mira si hi ha oli.

Ja investigació només serví per a tancar-se la pitrera de la camisa planxada. Sí, hi havia oli, i així ho anuncià llobet als seus companys.

- I l'aigua? Ja tens aigua al radiador?

Amb un drap descargolà el tap níquelat, capçat per un llebrer en plena curda. També hi havia aigua.

- Ja t'ho diré. Això és que el gicleur està embussat. És una de les panes més complicades que hi ha. S'ha de treure el gicleur i bufar-lo perquè es destapi - dictaminà Carles Salvans, més desvetllat.

- Doncs, apa, ja que hi entens tant, vina a mirar-ho tu mateix! - explotà l'amo del vehicle.

Un darrera l'altre, tots anaren sortint del Fiat. Les mosses, cobrint-se els vestits de fantasia amb els abrics - només la Trini el duia de pells, i havia estat l'argument més poderós del fabricant de Sabadell per a assegurar-se una hipotètica fidelitat de la falsa gitana. Els homes, amb el copalta de gairell, els gavanys negres i els tapabocques de seda que amagaven el coll d'aletes i la corbata blanca. Van agrupar-se entorn del capot aixecat i, amb llumins encesos, intentaren d'explorar les profunditats del motor. El "gicleur" estava molt amagat, semblava, i Salvans abandonà aviat la seva teoria. Una veu mofeta va preguntar:

- ¿Ja heu mirat si hi ha benzina? Perquè jo he sentit a dir que, quan no n'hi ha, els automòbils també es paren.

Era Cleopatra, que no s'havia mogut de la banqueta del davant.

- Tens raó, noia! Mira-ho tu, Sauc.

Havien oblidat fa estona la tradicional convenció de no esmentar els cognoms quan anaven amb senyores de compromís. Sauc no va protestar-ne. Amb penes i treballs va descobrir l'orifici d'entrada del carburant, descollà el tap i va introduir un bastonet que hi havia en un recó, destinat a tals exploracions. El bastonet arribà fins a tocar el fons del dipòsit i en tornà a sortir, ben eixut.

- Ni una gota, noi.

- Quina pega! Pana de pobre!

- Ja estem ben frescos! Com sortirem d'aquí, ara?

- Haurem de cercar algun garatge. Al poble de més aprop bé n'hi deurà haver. O un telèfon, per avisar a Barcelona que ens vinguin a remolcar de ca'l'Abadal.

- ¿I on aniràs a trobar-ho, tot això?

Llobet va donar una mirada al seu entorn i comprovà que, efectivament, en tot el redol no es veia una casa ni cap indici, pròxim o llunyà, d'habitació humana. Garatges i telèfons semblaven coses imaginàries, en aquell indret. ¿On dimoni devien estar?

- Estic segur que estem a prop de Gavà,- tornà a proclamar en Salvans.- Hem sortit per can Tunis, no falla.

Però també podien haver sortit per Pedralbes, o per Santa Coloma, o per la Rabassada. No hi havia lluna, i la celistia només deixava endevinar una tofa d'arbres i unes muntanyoles llunyanes. De poble, ni rastre. I ¿cap a on devia caure Barcelona?

- Estem ben cuits. Ens haurem de quedar ací fins que surti el sol.

- Això vosaltres, preciosos! - protestà la Trini.- ¿I si demà se li acut al meu senyor de venir en el primer tren? No seria pas la primera vegada. Hi hauria un daltabaix....! No vull ni pensar-hi.

Tampoc no volia pensar Ramon Llobet en el sagramental que s'arnaria a casa seva si, en llevar-se el seu pare, descobria que el noi li havia desaparegut amb el Fiat. Sobretot, l'automòbil! Tant que li recava de deixar-lo agafar al seu noi, quan aquest sortia sol! I Déu nos en guard que a les nou no estigués al despatx! A final de mes, hi hauria retallada de sou. Només fos això, rai!

Llevat d'en Sauc, que semblava resignat amb l'aventura, els altres estaven molt excitats. Sobretot les noies. Adhuc protestava Cleopatra, sense moure's de dintre del vehicle, tot cobrint de sarcasmes la seva parella, tan inepta en matèria d'automobilisme. Calia fer alguna cosa. Anar tot caminant a cercar un garatge, un poble, un telèfon. El que fos.

Com que, fet i fet, el cotxe era dels Llobet i Ramon es sentia, als seus ulls com als dels altres, responsable de l'expedició, va decidir-se a caminar, carretera enllà. Però ¿ja estaven ben segurs que allò tan ple de sota era una carretera? Caminaria fins a topar amb algú capaç de donar-li un cop de mà. El seu heroisme era tan notori, que fins la Trini s'entendria i va oferir-se a acompanyar-lo.

- Molt serà que no trobem un carro de verdures que vagi a Barcelona,- va explicar la noia. - O un pagès en bicicleta.

- A aquesta hora?- interrompé, incrèdula, Cleopatra.

- No en facis cas, de l'hora. Els pagesos es lleven molt de matí.

Els exploradors no hagueren de fer gaires passes. Tammateix, ni carro ni bicicleta no es feren visibles en la mitja claror que encara feien els fars. Era un home. Un home que anava a peu.

- Al capdavant, veiem algú! - exclamà la Trini. Però la seva joia es transformà aviat en sorpresa. La persona que venia pel camí, di-

regint-se cap al vehicle, no semblava pas cap pagès. No era la silueta cepada, embolicada en tapaboques i amb una gorra fins a les orelles que haurien esperat. Des del seient davanter del Fiat, Cleopatra féu el seu comentari.

- Una altra màscara! Només faltava ell. Podriem fer un ball!

- Per balls estem! Ja la ballem prou, - rondinà en Salvans, dret al costat de la portella, mentre veia apropar-se i arribar fins a l'altura d'en Llobet i la Trini el nouvingut. - ¿I de què deu anar disfressat, aquest feligrès?

La Trini, que pensava la mateixa cosa, no gosà preguntar-ho a l'interessat. Sense entretenir-se gaire a examinar el vestit complicat - túnica vermella llarga, sandàlies obertes i una mena de diadema que semblava d'or i devia ésser de cartó pintat de purpurina - va envestir la màscara.

- Bona nit, senyor. ¿Voldria fer el favor de dir-nos on ens trobem?

- Ja veurà: ens hem perdut i voldriem tornar a Barcelona - intervinqué Ramon Llobet.

- Digues-li que hem acabat la benzina. ¿No sap pas si hi ha un garatge per aquí a la vora? - va dir al seu torn en Sauc, que s'havia apropiat a la parella exploradora.

L'home de la túnica vermella s'havia aturat. La seva cara greu, emmarcada per una barba rossenca, s'immobilitzà en resseguir amb els ulls el grup que l'interpel·lava.

- Què voleu? Què us passa? - pronuncià, al capdavant. La seva veu era profunda, harmoniosa, però tenia un to sever que féu estremir un xic la falsa gitana.

- Ja li ho he dit - contestà Ramon Llobet, que seguia tenint el sentiment de la seva responsabilitat. - Aquests amics i jo, que hem sortit a fer un passeig i ens hem quedat sense benzina. Si vostè ens pogués indicar on poguéssim trobar-ne... Bé hi deu haver un poble, per aquí a la vora, oi?

- ¿No podria dir-nos on som? - insistí la Trini. - ¿Vostè deu venir d'un bell de disfresses, oi? No deu ser gaire lluny del poble...

Era la dona pràctica, que sabia fer ràpides deduccions i coneixia els homes. I aquell no devia pas donar-se vergonya d'haver fet una francesilla. Ja era humor, però, d'anar-se'n a peu, carretera enllà, a les fosques, sense ni posar-se un abric al damunt d'aquella ridícula vestimenta. ¿De què devia anar disfressat? Podia fer parella amb aquella altra beneïta, la Cleopatra, que s'estava ben ropapada a l'auto, mentre ella s'escarrassava per treure'ls tots del compromís!

- No sé de què em parreu - dictaminà la màscara. - Sou a Collòn.

- Com diu? Collèn? On és això? No n'he sentit parlar mai. És un poble? De quina banda de Barcelona? Cap a Sant Just Desvern, oi? - insistia, fidel al seu sentit d'orientació, en Sauc.

- Collèn, ha dit? No, no em sona... És lluny d'aquí, el poble? Aquestes preguntes de Ramon Llobet tampoc van pertorbar la solennitat de l'home de la barba rossenca. Només es dignà aclarir:

- Collèn és una illa. És la nostra illa.

L'acudit féu riure els dos xicots. Com que sentia la necessitat d'esvair una certa inquietud - menys encara, un vague malestar - que començava a sentir, complicada amb el pensament del fabricant de Sabadell la Trini també va riure. S'aproparen al grup la franceseta i en Salvans Displiscent, per bé que realment interessada, Cleopatra es dignà també sortir del Fiat. Ara formaven una pinya entorn del desconegut i es sentien ben disposats a discutir les seves afirmacions.

- Perdoni - s'esforçà en articular Sauc.- No em negarà que té gràcia, això que ens diu. Una illa és un tros de terra voltat de mar per tots costats, no és això? I nosaltres hem arribat ací en auto, i per carretera, no pas per cap pont.

- El Carnestoltes no és pas el dia dels Innocents,- va refermar la Trini.- Ara, que si vostè vol fer barreja, nosaltres ja comencem d'estar-ne una mica cansats. Voldriem anar a fer nones, sap?

- Apa, sigui amable i digui'ns si per aquí a la vora trobarem benzina! - intervingué, persuasiva, amb el seu accent francès, la Fanny.

- Torno a dir-vos que no sé de què em parreu. M'heu preguntat on us trobàveu i us ho he dit. Un ho repeteixo. Sou a Collèn, a la illa Collèn.

- ¿Que és una de les illes Britàniques o de les ~~medes~~ Medes? - plaguejà Salvans.

- És la nostra illa, i prou!

La conversa s'hauria allargat molt més, i la discrepància no anava pas pel camí d'aplanar-se. Però per tots costats van sorgir una colla de galifardeus, disfressats si fa no fa com l'home de la diadema. Sense esma de lluitar - ¿i què haurien pogut fer contra tanta gent? potser eren una dotzena - els tres minyons van resignar-se a seguir la broma, per pesada que fos. Les noies van resistir més. La Trini es debaté amb tota energia, mentre dos homanassos se li abraonaven. Fanny, refiada en la victòria final de les gràcies femenines, només feu unes posturetes i uns planys melodiosos. I Cleopatra, que volia fugir, es trobà tan sorpresa en girar-se i veure que el Fiat havia desaparegut, com en una comèdia de màgia, que la seva fúria va limitar-se a uns quants crits i a unes contorsions violentes del seu cos ben dibuixat pel vestit.

Els vapors del xampany i la feixuga digestió de la poularde potser s'havien esbravat, però Ramon Llobet seguia trobant que li era un xic difícil coordinar les seves idees. Estirat damunt de la palla, lligat de peus i mans, considerava amb un invencible estupor una ombra grotesca que sabia que era el seu copalta, posat delicadament al seu costat. El fran estava tot matxucat, i els faldons se li atravesaven sota l'abric. El llacet blanc se li havia desfet. Adolorit per la postura, el xicot intentava de trobar a la seva aventura algun sentit. ¿Què era aquella gent que s'havia llençat damunt d'ell i dels seus acompanyants? Bandiders? Lladres de camí ral? L'explicació, en ple segle XX, semblava absurda. D'ençà que desaparegueren les darreres diligències, i amb la guàrdia civil i els mossos d'esquadra que patrullaven pels camins, l'ofici de bandoler no era viable. Només existia el record bon tros romàntic dels vells caps de banda, però era molt difícil de lligar la imatge d'un Serrallonga o d'un Roca Guinarda amb la figura de l'home de la túnica vermella, que era indubtablement el capítost de la trepa que els havia assaltat i fet presoners. Presoners, però, perquè? Amb els colzes va tocar-se el pit. Sí, a una banda duia la cartera de seda, molt prima, però encara amb un parell de bitllets de cent. I a l'altra, dintre la butxaca de l'armilla de piqué, duia el Longines d'or extraplà, present del seu padri, el fabricant Llopart. Les perles de la camisa, els botons de platí dels punys... No, no li havien tocat res. Va sentir una veu, no massa llunyana - dintre de la mateixa ^{estanca} ~~estanca~~, en tot cas, on l'havien posat, i que tant podia ésser una pallissa de masia com una barraca isolada.

- ¿Qui hi ha, per ací?

- ¿Ets tu, Saüc?

- Jo mateix. I en Carles, no és ací?

- En penso que sí, i que ens han llençat aquí tots tres com un pellingo. Tu, Salvans! Contesta!

Una veu endormiscada va sortir d'un altre angle de l'obscuritat.

- Sí... ¿Què voleu?

- T'havies adormit?

- ¿Què volies que fes, sinó? I vosaltres?

- Jo penso.

- I què en treus?

- Per ara res. ¿Ho enteneu, vosaltres, tot això que ens passa?

- No. Per això m'havia adormit, jo. Per veure si estava somniant.

¿Voleu dir que ara estic despert?

- No en sé res. No em puc pessigar, jo, perquè tinc les mans lligades. Però tinc una cama adormida, i això em penso que vol dir que jo no n'estic. No somniem, no?

- I les mosses?

- ¿Què sé jo? Deuen estar a una altra barroca. És la presó, això?

- ¿Quines coses de dir, tu! - protesta en Llobet.- ¿De quin sant ens hi haurien dut?

- ¿Tu hi has estat mai?

- Mai! És clar!

- I doncs com ho saps?

- Perquè a la presó hi duen els lladres, els assassins, els estafadors, els revolucionaris, els que tiren bombes..., què sé jo!

- Potser a Collèn hi duen els nois de casa bona. Ves a saber...

- Val més que tornis a dormir, em sembla.

- No discutiu a la pocasolrà, - intervingué en Sauc, més pacífic.- Expliquen què us ha passat. ¿Què heu vist, quan us han dut aquí?

- Pssst! No crideu tant! - recomanà Llobet.- ¿Què t'ha passat, a tu? ¿Què t'han dit?

- No sabia pas explicar-ho. Tot estava a les fosques, però m'ha semblat que aquells dos sapastres que m'havien agafat em portaven a una sala molt gran, on hi havia molta gent...

- Homes i dones, oi?

- Sí, i tots vestits d'aquella manera estranya, que semblava que anessin a cantar l'Aida. I al mig hi havia aquell home de la barba.

- Es veu que és el que mana.

- Per mi, aquesta gent devia donar un assalt a una torra de per aquí i en tornar se'ls ha acudit de fer-nos aquesta broma tan bèstia...- interrompé en Salvans.

- No ho sé pas. En tot cas, amb mi han estat molt seriosos. M'han preguntat què feia, de què treballava, com vivia, qui eren les dones que venien amb mi...

- ¿Què els hi has contestat? ¿Era el de les barbes que et feia a aquelles preguntes, oi?

- Sí, però també hi havia una dona, que semblava jove, i que no parava de preguntar-me detalls de la meua vida. Jo he procurat sortir-me'n com he pogut. Ves per què els havia d'explicar coses del despatx i de casa! I de la Trini ~~XXXXX~~ i les altres xicotes ¿què volien que els digués? Vés què en sabem, nosaltres!

- A mi també m'han preguntat igual. Per això precisament em pensava que no fossin gent bromista que ens volen prendre el pèl. Era com

ens coneguessin de tota la vida, com si et demanessin comptes de tot: de si em faig tres vestits cada temporada, d'allò de la Mariona, de si a la fàbrica treballen tantes dones i no sé quants aprenents, que guanyen una pesseta cada dia, mentre jo me'n patejo uns quants centenars..

- Tot un sermó, ja ho veig. Igual que a mi. Però no cree pas que ens coneguessin,- insistí en Sauc.- No era difícil d'endevinar qui érem i d'on veníem, amb aquests vestits i la companyia que duíem...

- I l'automòbil? - es planyé Ramon Llobet.- ¿Què en deuen haver fet del Fiat?

- ¿Penses que ens han agafat per fer-lo fonedir? - preguntà Salvans

- No sabria què dir-te. Si són lladres ¿com és que no ens han pres res del que duem al damunt? Ei: almenys a mi, no m'han tocat ni el rellotge. I a vosaltres?

- Si no me l'han pispat sense que me n'adonés, no,- contestà en Sauc. I fent un esforç, va assegurar-se que els objectes de valor estaven tots a lloc. - No, tampoc no m'han pres res.

- A mi, tampoc,- corroborà l'altre.

- ¿Voleu dir-me, doncs, per què ens hauran agafat? ¿Potser volen demanar un rescat a les nostres famílies? Tinc entès que abans ho feiem així...

- Em temo que el meu pare no voldria donar ni cinc per mi,- Era en Sauc, escèptic com sempre, que parlava.

- El meu, potser sí. Però cada dia m'ho hauria de sentir, migdia i vespre. I trobo que l'aventura resultaria ridícula...- digué Carles Salvans.

- Val més que sigui ridícula que trágica, em sembla,- concloué Ramon Llobet. I l'afirmació va glaçar l'atmosfera, ja bastant freda, de la fosca estança.

X X X

Cleopatra s'havia assegut a terra, damunt l'abric. No es feia gaires il·lusions sobre l'estat que quedaria el vestit, quan acabés tot allò. Havia hagut de deixar vint duros de garantia a la modista de disfresses, i qui sap quants se n'hi quedarien, per a sargits, remunta i tintoreria. I estrips i taques eren encara "peccata minuta". Podien passar-li tantes coses!

Havia sortit de casa decidida a córrer una aventura, i valia a dir que no podia queixar-se: tenia aventura. Quantes vegades s'ho havia promès ella mateixa! Una nit es decidiria a conèixer què era aquella vida que tantes vegades havia sentit ponderar: la vida de les noies alegres, que es repartia entre els sopars, els cabarets i les sortides

turbulentes amb senyors de preu. Al capdavant, no era ella una perduda? Valia la pena, doncs, d'aprofitar-se dels avantatges que aquesta situació reporta. Estar-se morfonent a casa setmanes i setmanes, sabent que en Genís s'estava amb la dona i els fills, fent la comèdia de la fidelitat, mentre ella ho havia deixat tot, família i casa, per a seguir-lo, era una cosa insostenible. Prou que ho veia, també, que un dia en Genís se'n cansaria, d'ella i de la doble vida que havia de dur. I feia temps que havia endevinat que, de les prometes que li feia, aquelles setmanes de febre, a Girona, no en sostindria cap. Prou li havia ell jurat que, si ella volia seguir-lo, ho abandonaria tot; que, tots dos sols, començarien una nova vida. Primer, a Barcelona. Però d'allà se n'anirien ben de pressa a l'estranger, posant l'abisme de la distància i de l'escàndol entre ells i les posicions que abandonaven.

Només s'havia complert la primera part del programa. Ella havia fugit de casa seva, això sí, només deixant quatre retlles per al pare i els germans - ¿s'havien preocupat ells gaire de cercar-la? L'honor ofès, la dignitat ultratjada del nom els havia estat, a tots tres, una fàcil excusa per a abandonar-la a la seva sort. Devien pensar que un dia prou que ella s'humiliaria per a demanar-los altra vegada un recó a la llar. Aquell dia ja passarien comptes, devien dir-se. Van instal·lar-se en un pisot de l'Eixample - a l'esquerre, on no era tan fàcil de trobar-hi coneguts de les famílies - i, al cap d'uns quants dies d'enbraguesa, ell se n'havia tornat cap a Girona. "Per a liquidar definitivament la situació", és clar. Però a aquell viatge va seguir-ne un altre i un altre i molts més, i ella prou comprenia que la situació s'havia estabilitzat definitivament. En Genís venia molt de tant en tant. Potser encara l'estimava. Als homes els agrada de variar. Però ella ja només era l'amistança, la dona que mantens i que ha d'estar tothora a la teva disposició. Quan hi pensava, es revoltava. No podia ésser que aquella passió d'un dia, aquelles prometes, aquell deliri de dues ànimes i dos cossos que es descobrien fets l'un per l'altre, s'haguessin esbravat fins a esdevenir aquesta rutina d'ara, aquella sòrdida situació de la noia perduda que té un "fulano", del senyor casat que té un pis posat a una "amigueta" i ara ella depenia totalment de Genís. Si ell no la mantenia, hauria de cercar un altre home... o tornar a Girona. No hi hauria altra sortida? Va il·lusionar-se amb fer-se independent i, sense saber-ho en Genís, començà d'anar a casa d'aquella modista que feia de tapabruts per a moltes coses compromeses. Aviat s'adonava que no servia per a l'ofici i que, si n'arribava a aprendre un dia, hauria d'accontentar-se amb guanyar tres pessetes cada tarda - o quatre tot el dia, amb el dinar - anant a cos

pels pisos.

Quina pensada havia tingut, però, de disfressar-se aquella nit - precisament aquella nit - i d'anar-se'n a un lloc que només coneixia per la seva fama pecaminosa, a aquell turbulent "Eden Concert" del carrer Nou de la Rambla? Encara era més difícil de precisar per què s'havia decidit a posar-se aquell vestit de Cleopatra, tan provocatiu, que la modista li havia ponderat tant i que, calia reconèixer-ho, li subratllava ~~indiscretament~~ indiscretament les línies del bust i als malucs. Hauria pogut posar-se un vestit discret, o un dominió de color, que calia per tot. Però la revenja que aquella nit es prenia damunt la seva situació de perduda verganyant - ara ella qui s'havia atribuït els qualificatius - havia d'ésser completa. I en el ball de disfresses de l'Eden, a les onze, sola en un cotxe de punt, i vestida de Cleopatra, amb el serpent i tot brodat entre la cintura i les sines.

L'alderull del cabaret aviat va atordir-la. Sense saber com, després de desempallegar-se de dos balladors massa expansius, es trobà a una taula de prop de l'entrada, amb una gitana carregada de ilers artificials i amb una xicota francesa que duia, com ella, un vestit "à l'época". I allà van trobar-se les els tres minyones de frac que entraven fent gatzena, venint del liceu. Va seguir-les perquè sí; potser perquè havia de complir totalment el programa que s'havia traçat i ja veia que a l'Eden no podria estar-s'hi ni cinc minuts més. Potser també perquè un dels xicots - el que duia l'auto - tenia uns ulls blaus que li recordaven els del seu germà petit, quen Carles no tenia aquella avidesa, aquell desig de fer diners que poc a poc havien trencat l'afecte i la comprensió que un dia l'uniren a la seva germana. I enaren a separ tota sis a can Martin, i després emprengueren aquella absurda excursió en automòbil, passant a tota velocitat pels carrers foscos de la ciutat adormida, per a sortir-ne qui sap on i anar a parar a aquell indret... A aquella illa!

I tot allò ho havia explicat a l'assemblea misteriosa que s'havia trobat reunida, en la penombra, a l'entorn de l'home de la túnica vermella i la barba rossenca. Les preguntes que ell li feia semblava que li anessin deslligant un a un els racols i les secretes angúixes. ¿Era la veu, era la manera de mirar? Mentre durava l'interrogatori, sentia tot d'ulls observadors que la despullaven. ¿Què era tota aquella gent? Havia sentit parlar de sectes misterioses, de cultes secrets com els d'aquells negres de Cuba, els "nyanyigos" que li havia explicat el seu pare que feien sacrificis humans i es tallaven les dents en punxa, com les bèsties caníbals. O potser eren d'aquells espiritistes que creien que

les ànimes vaguen pels espais o que es reencarnen en altres coses humans i àdhuc en animals... Mentre parlava aquell home, Cleopatra sentia que li pujava coll amunt tota la tristesa de la seva vida, el terrible fracàs de la seva única experiència de dona. Els ulls i la veu la penetraven suau-ment, i sota la severitat de les preguntes i el to amonestador del breu discurs que ell li feia, sentia un calor humà, un tou de simpatia i de comprensió.

I no sabia què sortiria de tot plegat. No podia imaginar-se què pre-tenien aquells personatges misteriosos que la voltaven. Es trobava a una illa, a aquella desconeguda i absurda Collèn que eixoplugava la colònia o la secta que els havia fet presoners tots sis, ella i els seus companys de nit de Carnaval. Una illa! Era absurd, es repetia, però ara li sembla-va sentir, no molt lluny, la remor sorda de les onades que es trencaven en una platja. El mar no era distant. I voltava la illa, de la mateixa manera que ella, sota les vestidures fastuoses - i llogades - de Cleopa-tra, es sentia voltada per la soledat. Per damunt de la soledat, tanma-teix, la veu i els esguards del cabdill desconegut formaven un pont frà-gil, al qual la dona confiava la seva esperança.

S'obrí la porta i entrà, embolicada en el seu abric de pells, la Trini. La candelera del seu acompanyant il·luminà, abans de retirar-se, l'estança nua de mobles i d'ornamentació. Il·luminà també la silueta, arraulida a terra, de Cleopatra.

- Ah! ets aquí, tu? No tens por? ¿Què ens farà, aquesta gent?

- ¿Què t'han dit, a tu?

- Ni sé les coses que m'han preguntat! Si fins els he dit el nom i l'adreça del meu senyor de Sabadell! I han dit que havien de jutjar-me, per veure si era digna o no de viure. ¿Què vol dir, tot això? ¿Pots dir-m'ho, tu? Jo vull convèncer-me que tot això és una bromada de Carnes-toles, però no puc treure'm l'angúnia. ¿Has vist com van vestits? I les dones? Quines dones! Amb sandàlies i túnica, van. Igual que el "fulano" de la barba! El cap en volta, creu-me... I aquells beneïts, què deuen fer? Els està bé, però, per haver-nos embarcat amb uns xitxarel·los sense cap ni contener! Si ens passa alguna cosa ¿ves com podré explican-ho al meu fabricant?... "Digna o no de viure"... Ai, mareta meva! Això deu voler dir que ens volen pelar!

- Pelar?

- Sí, dona, passar els taps, matar! Jesús, Maria, Josep! Quines co-ses que dic! No pot ser, no s'ha sentit a dir mai... Seria pitjor que allò que explicaven de l'Enriqueta Martí, que diu que matava les cria-tures per treure'ls el greix i la sang... Quina por!

No trigà gaire a entrar la Fanny. Sanglotava, amb una mena d'histerisme barrejat amb els efectes de la beguda, que aviat va encomanar-se a la falsa gitana. I Cleopatra hagué de fer un esforç per a mantenir-se una mica serena, reflexionant com una desesperada sobre el que li havia passat, el que li estava passant, el que, potser, qui sap, li passaria.

x
x x

Ara estaven tots sis reunits, a la gran sala, vagament il·luminada per unes candel·les tremoloses, on abans, un a un, havien estat interrogats. I el cel començava d'agafar un to blavís, i les estrelles parpellejaven, a través dels vidres. Quina hora devia ser, ja? Les sis?

Mentre ressonava la veu harmoniosa de l'home de la barba rossenca, i tot procurant de no deixar-se escapar res del que deia, Ramon Llobet s'esforçava d'escrutar les cares que el voltaven. Cares de gent silenciosa, però que expressaven una passió vehement. Quina passió? Els ulls s'apartaven, així que el minyó cercava d'establir el contacte de les mirades. Només una respongué a la seva. Era aquella dona, jove encara, que estava al costat del capitost. La mateixa que havia ajudat a interrogar-lo. Però el record s'esmunyia entre les boires que encara s'esfilagarsaven en el seu esperit.

—... viviu com a paràsits, de l'esforç i la misèria dels altres. Mai no us heu preocupat del dolor que us volta, de la suor que es vessa perquè vosaltres pugueu gaudir de la fortuna que us ha caigut a les mans... Per vosaltres, l'amor no és més que un passatemp, fins al dia que us imposin una dona més rica que vosaltres. I us hi casareu sense estimar-la. Els vostres fills seran pitjor que vosaltres... I no us agrairan res, ans pensaran que els sou un destorb per viure com volen, i voldran que us moriu ben aviat per a tenir-ho tot lliurement, com vosaltres heu pensat moltes vegades que ho tindrieu tot només que es morissin els vostres pares... Sou unes peces inútils i perjudicials del món on viviu. En aquesta illa, entre la gent que serveix la justícia, la vostra existència seria un escàndol i un crim. Sou indignes de viure!

— ¿Què vol dir, això? — s'exclamà Carles Salvans. — Parlem-ne! Quin dret teniu a jutjar-nos? Sou una colla de farsants, una carnestoltes sense ni mica de solta, veli-ho aquí!

Els homes que voltaven Carles van fer-lo callar. Trini aprofità l'incident per a cridar també:

— Mala gent! Pocavergonyes! Criminals!

I la pobra Fanny, que encara estava estemordida, es posà a plorar de nou. Van haver-se-la d'endur de la sala, i també Trini, que es debatia

sense deixar d'esvalotar.

- Parla tu, filla meva, - digué sense immutar-se l'home de la túnica vermella a la dona que tenia al seu costat.

- Jo tenia setze anys quan van posar-me a servir. Era a una casa de senyors, a ciutat. Hi havia un noiet, el fill gran dels amos, que començava a fixar-se amb les dones. La seva mare tenia por que s'acostumés a anar amb segons quines. Podia perdre-hi la salut. Un dia el xicot va entrar a la meua cambra. I la seva mare ho sabia i em feia callar, i em feia rebre cada nit el noi. Però quan va saber que jo esperava una criatura, em va treure de casa. I ell no féu res per a impedir-ho. No féu res per a cercar-me, ni per cercar el seu fill. No l'he vist mai més.

El vague record semblava precisar-se en el pensament de Ramon Llobet. Era possible? La cosa semblava absurda, inimaginable. Potser si que tot plegat només era una monumental facècia per a fer-li pagar - i fer pagar als seus companys, de passada - vells pecats de joventut. Aquell simulacre de judici ¿què volia dir? Feia mal fet l'impetuós Salvans d'indignar-se. Tornà a mirar de fit a fit la noia que havia parlat. No, no era ella. O bé havia canviat tant...

L'home de la barba rossenca feia parlar ara un home escardalenc.

- A casa érem vuit germans. Tots treballàvem, i no podíem menjar. Jo em vaig posar, als sis anys, a obrir portelles als oïtxes que anaven al Liceu. Un dia em va passar la roda d'un per damunt de la cama. Vaig quedar coix. Després, com que no podia anar de pressa, no em van donar més propines.

¿Què volia dir tot allò, aquell buidar velles rancúnies, greuges de gent insignificant, que odia tothom qui té més? Què era allò? Una secta religiosa? Un aplec de tranquils que muntava una gran facècia? ¿Una societat d'anarquistes enfitats de teories igualadores i amics de l'anivellament per l'escapçada? No ho sabia. Però ni esma tingué de protestar quan l'home de la túnica vermella proclamà, amb la seva veu ressonant:

- Els nostres germans us han proclamat indignes de viure, nocius a la societat, com uns paràsits que cal destruir. Homes i dones, tots vosaltres, per acció, per consentiment, per omissió, sou culpables de mil crims. Quan hagi sortit el sol, morireu.

Féu una pausa.

- Només un de vosaltres, el que vosaltres mateixos designeu, pot ésser estalviat, i haurà de procurar després de reparar, amb la seva existència, els errors comesos per tots. El judici s'ha acabat. Que Déu ens il·lumini tots.

No s'havien pogut posar d'acord, naturalment. Tots tenien prou dret per a ésser induïts, creien. I era cert. Les dones, i particularment la Trini, van tirar en cara amb agror que elles només havien estat convidades a l'excursió i que no tenien res a veure amb els crims dels minyons. En realitat, elles també n'eren víctimes.

Els homes perderen en un moment tot vestigi de galanteria i van dir, amb paraules crues i directes, tot el que pensaven de l'ofici triat per les noies i de la manera que tenien d'exercir-lo. Cleopatra es mantenia reservada, com si ella no tingués res a veure amb la situació. Ramon Llobet se li apropà - ara estaven tots sis a la mateixa estança i podien estar-se drets i moure's - i va dir-li:

- L'admiro per la serenitat que demostres, noia.

- Serenitat? ¡Vol dir que no tinc por?

- Bé ho sembla... I tuteja'm d'una vegada! Pel temps que ens queda! No sé res de tu... No t'havia vist mai a l'Edèn, oi?

- És la primera nit que hi he posat els peus. La primera nit que surto sola. La primera nit que vaig amb homes. El meu primer ball de Carnaval...

No hi havia gens d'anarrog ni de retrets a la seva expressió. Ramon Llobet es senti, de sobte, commogut. Pensà a proposar als altres que designessin Cleopatra com a supervivent. Però aviat li passà el rampell. Els altres tampoc no acceptarien. ¡De quin sant havien d'indultar, ells mateixos, aquella dona que els era - n'estava segur - antipàtica a tots?

- ¡I no et fa por de morir? - va insistir.

- No hi he pensat... ¡Vols dir que ens mataran, de debò? Si fos així... Va pensar-s'hi una mica. - No, no em fa gens de por, tampoc. La meua vida... - féu un gest amb la mà oberta, com si ho escombrés tot, per inútil.

- Callou! - exclamà, interrompent el diàleg, en Sauc.- Ja ho he trobat! Ja ho entenc tot!

- ¡Què has trobat?

- L'explicació de tot això que ens passa. Se m'ha acudit tot d'una perquè he pensat en el títol d'un llibre anglès. No l'he llegit, però una vegada van explicar-me què volia dir: Erewhon, és a dir, Nowhere. Enlloc. ¡No ho endevineu, ara? Collèn també és l'anagrama d'Enlloc. Som a Erewhon. A Enlloc. No som enlloc. ¡Ho veieu clar, ara? No som enlloc, perquè tots estem morts!

- No diguis beneiteries! - rondinà la Trini.- Hi estarem tots ben aviat, això sí, si aquesta gent no es repensen.

- Ho és cap beneiteria, us ho asseguro! Estem morts, i ben morts,

i per això ens passen aquestes coses i no ho podem comprendre. Aquest judici, i aquest profeta de les barbes, i aquest treure'ns els drapets al sol... Devem estar a l'infern, o almenys al purgatori. ¿No ho compreneu? Vam morir tots en un accident d'automòbil. El teu Fiat devia esclafar-se en una paret. I ara no ens en recordem perquè en aquell precís moment vam morir, i no ho sabem. Som morts! No ens poden matar, doncs!

- Vinga, home! ¿Com podem estar morts, si parlem i sentim els nostres cossos, i a mi mateix se m'ha adormit una cama, i aquest no fa gaire que foncava?

- ¿N'has estat mai, tu, d'e mort? No, oi? ¿Coneixes algú que n'hagi estat mai i que t'expliqui amb detall què passa a l'altra banda? No, oi? Doncs ¿com ho saps, que no estem morts? N'estem, i tant! I ben difunts. I us ho torno a dir, perquè sempre és un consol: no ens poden matar, perquè només es mor una vegada...

- Zut, zut et zut! La ferme! - xiscà la franceseta. - Calle, si no vols que t'arrenqui la llengua d'una vegada! ~~Joxuill~~ La mort, la mort! Només sabeu parlar tots de la mort! I jo vull viure! Vull lluitar per la vida! Jo sabré deixar-vos tots amb aquesta mort que sembla que us fa tanta il·lusió!

La porta s'obrí. Una veu va cridar, en la penombra:

- Ramon Llobet.

Va tenir una esgarrifança, i mentre els altres callaven, llevat de la Fanny, que ara plorava sense fer gaire fressa, va sortir de l'estança.

x
x x

No era encara la fi. El conduïren de nou a través de passadissos i escales i es trobà en una sala tan mal il·luminada com les altres, on només hi havia una persona. Tancaren la porta i van deixar-lo a dintre. Llobet s'hi apropà, encuriósit malgrat ell, a aquella dona, jove encara, que havia parlat feia una estona i que li recordava, imprecisament, tantes coses. Ella s'estava molt a prop de la finestra, com si vetllés el primer raig de sol, que ja no trigaria gaire a sortir per l'horitzó. Guaitava també, potser, la mar endevinada per l'olor, per la remor tendra d'onades, però encara no vista pels presoners. La mar que, si Collèn era una illa, havia d'encerclar totalment l'indret on es trobaven.

- Perdoni - va dir el minyó. - M'han fet venir aci, i no sé per què.

Ella es va girar per a mirar-se'l fit a fit, i Ramon tingué de nou la sensació de conèixer-la. Aquella història que ella havia contat, també... Però era impossible. Que llunyana era l'aventura de la seva adolescència, amb la cambrereta que, sense haver conegut encara l'amor, va sa-

ber revelar-l'hi a ell.! Com es deia? Féu un esforç de memòria: Remei, Carme,... No: Mercè. Provà d'interpel·lar-la:

- Mercè! En coneixes, oi? Sóc en Ramon.
- No, no sóc la Mercè, jo.
- Es clar! La Mercè va morir fa molts anys...

Ara li tornava a la memòria la impressió que va produir-li la notícia, donada bruscament per la seva mare. La Mercè havia tornat al poble, i allà se l'havia enduta una breu malaltia. No, la història que aquella dona havia contat no tenia res a veure amb ell. Ni amb la Mercè. Les coses no havien pas anat d'aquella manera, n'estava segur.

- ¿què voleu de mi, doncs? - va insistir.- Diu que ens heu de matar a tots, i encara no sé amb quin dret ens heu detingut, ni què preteneu amb les vostres moixigangues... ¿Podria explicar-m'ho, vostè?

- ¿Tu vols viure, oi?
- Vull viure, com tothom!
- Per què?

- Perquè sóc jove, i estic sa, i visc bé, i m'estimo la vida. No entenc les vostres teories ni puc acceptar els vostres judicis... No faig mal a ningú... Es clar, que vull viure!

- ¿I què faries, per poder viure?
- Tot! Lluitaria, si pogués. Treballaria, sofriria...

- ¿Vols viure tu, encara que morin els teus companys? Pensa-ho: només un de vosaltres sis pot salvar-se. Ho ha decretat ell. ¿Vols ésser tu, aquest que s'ha de salvar?

- Sí! Es clar que sí, que vull ser-ho!

S'apropà més a la dona. Escrutà fixament el seu rostre, a la claror blavosa que entrava pel finestral. N'estava ben segur: era Mercè. Havien passat molts anys, però ell no podia oblidar - mai no oblidaria, per anys que visqués - l'expressió d'aquells ulls, l'involuntari parpelleig sota el seu esguard, el tremolor dels llavis.

- Mercè! ¿Per què vols negar que ets tu? ¿No et recordes que vaig tenir-te als braços? ¿No et recordes que vàrem estimar-nos?? Ets tu, oi?

Ella defugia suauement les mans que volien agafar-lo, els braços que anaven a estrènyer-la.

- Mercè va morir, ja ho has dit tu mateix. I ara som a una illa. Som a Collèn. Tu has de dir si vols viure o no. Si dius que sí, vol dir que condemnes a mort els teus cinc companys.

- No. No puc fer-ho, jo, això? Es impossible! ¿Quina culpa en tenen ells? El Fiat era meu, el capdavall, i jo els he dut ací!

- Oblida aquell món d'on vénis. Jo t'ajudaré...- vacil·là un instant

en record d'aquella Mercè que va estimar-te i que fou desgraciada. Abandon a la mort els altres: no es mereixen res més. Viure no és el que fins ara et creies. Si els deixes i vens amb mi, sabràs què val la vida.

Però una mena de feblesa envaïa el xicot. Per moltes ganes que ell tingués de viure, ho sabia de sobres, mai no podria condemnar a mort els seus amics - i això que, d'amics, no n'eren gaire, fet i fet. Ni aquelles noies que amb prou feines coneixia. Va provar de justificar aquesta actitud amb el pensament que ells eren els tripulants i passatgers d'un vaixell del qual ell era capità. Havia de córrer la sort dels altres - encara que el vaixell, aquell malaventurat Fiat, que qui sap on parava - hagués desaparegut ja, embarrancat potser arran de la illa. Va fer un esforç:

- Escolta, per aquella mateixa Mercè que es sacrificà pels altres, per aquella Mercè que m'estimava... Comprèn-me: jo no puc salvar-me abandonant els altres a la sort esgarrifosa que els prepareu. ¿Per què no els salves tots? Tu podríes fer-ho... Jo t'ho agrairia sempre més... No deu pas ésser impossible de fugir d'ací...

Va guaitar per la finestra. A baix es veïen unes ombres indecises - vigilants, sentinelles, potser. Tant se valia: el tot pel tot. Però la dona féu un gest negatiu.

- No puc. Només puc salvar-te a tu.- I afegí, a mitja veu:- Per amor d'aquell Ramon dels setze anys...

Els guàrdies van tornar-lo a acompanyar a la cel.la on es trobaven els altres cinc presoners. Tots cinc no hi eren, però: mancava - aviat se n'adonà, tot i la poca claror - l'enigmàtica Cleopatra.

Ramon Llobet es veié voltat per ~~quatre~~ quatre cares impacients.

- ¿Què t'ha passat?

- Gràcies a Déu, que tornes! Ja ens pensàvem...

- ¿Has aclarit alguna cosa?

- ¿Oi que deixen córrer aquella broma pocasolta?

- Som morts?

- Seguirem vius?

- Parla, home! No t'estiguis com un estaquirot! - el sacsejà la Trini

- I l'altra? - contestà només Llobet.

- L'han vinguda a cridar, també. Ens pensàvem que li tocava el torn a ella, després de tu...

- No, no em cridaven per a executar-me... Només em proposaven de seguir viu, com diu aquesta. I he refusat...

- Per què? M'ho haguessin dit a mi! - exclamà en Salvans.

- No ho sé. Perquè sí.

Es veia incapaç d'explicar-se, sense semblar que es vanava d'un he-

roisma del qual es sabia molt distant.

- Així, doncs...- intentà de resumir en Sauc.

- La sentència resta en peu... per a tots nosaltres.

- ¿Voeu dir que la Cleopatra no té el programa d'ensopir l'home de les barbes? Seria molt bonic, ara, que només ella salvés la pell! - era Trini, que s'exclamava. I la franceseta, engavanyada pel mirinyac de Manon, insistí en la protesta. Però un soroll va ofegar les seves paraules. Era un so estrident, que semblava voltar tot el conjunt d'edificis. Xiulets, acompanyats de veus, de corredisses, de crits i de grinyolar de rodes. Què passava? Fos el que fos, els presoners sentiren que els envaïa una onada d'esperança.

x
x x

La Trini se n'havia anat en la bicicleta d'un minyó del poble, asseguda al quadre. No volgué esperar que tornessin amb la benzina i que el mecànic posés de nou el Fiat en marxa. Cleopatra es mantenia distant. Ni Salvans ni la franceseta pogueren treure en clar qu'havia estat parlat amb l'home de les barbes rossenques, ni com havia reaccionat el capitost de tota la colla de guillats quan la policia havia entrat a la sala on ell es trobava amb la gironina.

- Ja ens ho podíem pensar, que eren boigs! - es planyé en Sauc.- Només hi havia dues possibilitats: o estàvem morts, i es veu que no, que no n'estàvem, o bé aquella gent que deien totes aquelles ximpleries i que ens volien matar perquè deien que no treballàvem prou fossin boigs. Només faltava això: que el cap de colla fos el director del manicomí.

- Els altres metges m'ho han explicat: el Doctor Renom, amb la seva barba i la seva veu, tenia tanta influència damunt els seus malalts i s'havia penetrat tant de les manies de cada un, que sense adonar-se'n es va anar tornant boig com ells - explicà en Salvans, que venia de parlar amb uns altres presoners, alliberats com ells per l'arribada de la policia. Un dels guàrdies del sanatori havia pogut escapar-se per anar a demanar auxili. I aquest havia arribat amb la mateixa oportunitat que en les pel·lícules d'episodis.

- Boig! I tant! Boig com un llum! - comentà en Sauc.

- Adéu, Collèn! - digué Ramon Llobet.

Del portal de la casa es veia, a uns centenars de metres, la ratlla blava del mar. A distància, hi havia unes barraques de pescadors, i la platja deserta s'allargava fins a les roques de Garraf, molt lluny.

- Una illa! Quan va dir-nos-ho aquell home, ja ho havíem d'haver endevinat, que no tenia el seny complert! - conclogué.

- ¿No podrien menjar una mica, nois? - saltà la Fanny.- Aquestes em-
ons m'han fet venir gana. I a tu, Cleopatra?

Però aquesta, embolicada en el seu abric, no contestà. L'aventura s'ha-
via acabat. Galdosa aventura! ¿Gosaria mai explicar-la a ningú? La seva
vida quedava igual, intacta, amb els mateixos problemes. No podria fugir
del seu destí, prou que ho veia. Però la burgeseta gironina que havia vol-
gut seguir els seus impulsos conservaria per sempre més el record d'aquell
breu conversa amb el doctor de les barbes rossenques. La part de l'horror,
del grotesc, de la por, s'esbravaria, i només restaria la veu que vibrava
a dintre seu, la calor dels ulls, l'onada de simpatia que l'envaia, venint
d'ell.

Ben respallats, refet el nus de la corbata i restablert damunt d'una
clenxa decorosa el copalta intacte, els tres minyons estaven disposats a
emprendre el retorn. Cada un pensava com justificaria l'escapada. Fou en
Sauc qui va resumir la situació:

- ¿No estem a Carnaval? Podrien dir que hem estat a un ball de disfres-
ses!

Fet i fet, ja ho comprenien, era molt millor no explicar res del que
havia passat. Costaria tant de fer-ho creure a ningú! Venien d'una illa i
tornaven a terra ferma, on les coses tenen un gruix, una base, un rengle
de convencions i de realitats que les suporten. No, no en parlarien a nin-
gu. Pressentien àdhuc que mai més no veurien les companyes d'aquella nit
tan agitada. Potser ni ells tres, quan es retrobessin, gosarien evocar
l'absurda aventura que els féu presoners d'una trepa de boigs conduïts
per un il·luminat vesànic.

Abans d'arrencar en el Fiat ja ben aconduït, Ramon Llobet es girà de
nou cap a la casa. ¿On devien haver dut la pobra Mercè? (Ara sí que n'es-
tava segur: era la Mercè. No havia pas mort. Ho diria a la mamà. Però,
després de reflexionar, decidí de no parlar-n'hi, tampoc.)

- ¿No sentiu una mica de recança, de deixar Collèn? - va preguntar
als seus companys de cotxe. Aquests es posaren a riure.

- I tanta! - exclamà la Fanny.- ¿No et sembla, a tu, noia?

Cleopatra no respongué i s'arraulí de nou en un recó de la banqueta
del davant. El Fiat va arrencar, sense sotrac, camí de Barcelona.

Juny 1950.